

СОВЕТ
НОВОКИШИТСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул.Дружба, д. 100а, с. Новый Кишит,
Арский муниципальный район, 422034

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЯҢА КИШЕТ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ
Дуслык урамы, 100а йорт, Яңа Кишет авылы,
Арча муниципаль районы, 422034

Тел. (84366)55-4-42, факс (84366)55-4-42. E-mail: Nyk.Ars@tatar.ru

**Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге Советы
КАРАРЫ**

"17" декабрь 2020 ел

№12

**Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге
территориясендә гражданнары сораштыру билгеләү һәм уздыру тәртибе
турында**

"Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары
турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 31
статьясы, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы "Кишет авыл
жирлегенде жирле үзидарәгә хокукларын гамәлгә ашыру максатыннан, шулай ук
Яңа Кишет авыл жирлеге жирле үзидарә органнары һәм Яңа Кишет авыл жирлеге
жирле үзидарә органнары вазыйфаи затлары тарафыннан каарлар кабул
иткәндә халыкның фикерен ачыклау һәм аны исәпкә алу өчен, Татарстан
Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге Советы каар
бирде:

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге
территориясендә гражданнары сораштыру билгеләү һәм уздыру тәртибе
турында Нигезләмәне күшүмтә нигезендә расларга.

2. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл
жирлеге Советының «Яңа Кишет авыл жирлеге муниципаль берәмлекендә яшәүче
гражданнары сораштыру билгеләү һәм үткәру тәртибе турында» 2009 елның 19
октябрендәгэ 48.5 номерлы каарын үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге каарны Татарстан Республикасы хокукий мәгълүмат рәсми
порталында бастырып чыгарырга һәм Арча муниципаль районы рәсми сайтында
һәм Яңа Кишет авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында урнаштыру юлы белән
халыкка житкерергә.

4. Әлеге каар 2021 елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә.

5. Әлеге каарның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемә алам.

Яңа Кишет авыл жирлеге башлығы

Э.Ф.Минзянова

Татарстан Республикасы
Арча муниципаль районы
Яңа Кишет авыл жирлеге
Советы қаарына
1 нач күшымта

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге территориясендә гражданнарны сораштыру билгеләү һәм уздыру тәртибе турында Нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Гражданнарны сораштыру (алга таба - сораштыру) Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге халкының турыдан-туры ихтыяр белдерү рәвешләренең берсе булып тора.

Сораштыру юлы белән гражданнарның жирле үзидарәне гамәлгә ашыру хокуки гамәлгә ашырыла.

1.2. Сораштыру Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлегендә яисә аның бер өлешендә яшәүчеләрнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча фикерен ачыклау һәм жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары, шулай ук дәүләт хакимияте органнары қаарлар кабул иткәндә исәпкә алудан гыйбарәт.

1.3. Сораштыру нәтижәләре кинәш иту сыйфатында.

2. Сораштыру принциплары

2.1. Гражданнарны сораштыруда сайлау хокукина ия һәм сораштыру үткәрелә торган территория чикләрендә яшәүче Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлегендә яшәүчеләр катнашырга хокуклы.

Гражданнарның инициатив проектка ярдәм иту турындағы фикерен ачыклау мәсьәләсе буенча сораштыруда уналты яшкә җиткән, инициатив проект гамәлгә ашырыла торган муниципаль берәмлек халкы яисә аның өлеше катнашырга хокуклы.

2.2. Сораштыруда Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге халкы тигез нигезләрдә катнаша. Сораштыруда катнашучы һәр кеше бер тавышка ия һәм сораштыруда турыдан-туры катнаша.

2.3. Сораштыруда гражданнарның хокукларын женесенә, расасына, милләтенә, теленә, чыгышына, мәлкәти һәм вазыйфаи хәленә, дингә, инануларына, ижтимагый берләшмәләргә бәйле рәвештә турыдан-туры яисә турыдан-туры булмаган чикләү рәхсәт ителми.

2.4. Гражданнарны сораштыруда катнашу ирекле һәм ихтыярый булып тора. Сораштыру барышында берәү дә үз фикерләрен һәм карашларын белдерүгә яисә алардан баш тартуга мәжбүр ителә алмый.

2.5. Сораштыру нәтижәләрен әзерләү, үткәру һәм билгеләү законлылык, ачыклык һәм хәбәрдарлык принциплары нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.6. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары халыкка сораштыруда катнашу хокукин гамәлгә ашыруда ярдәм итәргә тиеш.

3. Сораштыруга чыгарыла торган мәсьәләләр

3.1. Сораштыруга тубәндәгә мәсьәләләр чыгарыла ала:

- Яңа Кишет авыл жирлегендә яшәүчеләрнең мәнфәгатьләренә турыдан-туры кагыла торган һәм Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге Уставына көргөн жирле әһәмияттәге мәсьәләләр;
- Төбәк һәм төбәкара әһәмияттәге объектлар өчен Яңа Кишет авыл жирлеге

жирләрен максатчан үзгәртү мәсьәләләре.

3.2. Сораштыруга чыгарыла торган сораулар Россия Федерациясе законнарына һәм Татарстан Республикасы законнарына, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге Уставына каршы килмәскә тиеш.

Сораштыруга чыгарыла торган мәсьәләләр, аларны төрлечә аңлату мөмкинлеген булдырмас өчен, дөрес формалаштырылырга тиеш.

4. Сораштыруның төрләре

4.1. Сораштыру яшерен, исемле яисә ачык тавыш бирү юлы белән үткәрелә.

4.2. Яшерен тавыш бирү сораштыру уздыру пунктларында сораштыру кәгазыләре буенча бер көн эчендә үткәрелә.

4.3. Исемле тавыш бирү сораштыру үткәру пунктларында, шулай ук сораштыруда катнашучыларның яшәү урыны буенча сораштыру үткәру комиссиясе әгъзалары тарафыннан бер яисә берничә көн эчендә сораштыру кәгазыләре яисә сораштыру исемлекләре буенча уздырыла.

4.4. Сораштыру шулай ук гражданнар жыелышларында ачык тавыш бирү рәвешендә дә үткәрелергә мөмкин.

5. Сораштыруны билгеләү тәртибе

5.1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге гражданнарын сораштыру түбәндәге инициатива буенча үткәрелә:

- жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча- Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге Советы яисә Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге Башлыгы;

- Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирләренең тәбәк һәм тәбәкара әһәмияттәге объектлар өчен максатчан билгеләнешен үзгәртү мәсьәләләре буенча- Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары.

5.2. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге Советына караган сораштыру үткәру инициативасы күрсәтелгән орган тарафыннан сораштыру билгеләү турында тиешле карап кабул итүдә чагыла.

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге башлыгына караган сораштыру үткәру инициативасы район Советына сораштыру уздыру турында үтенечнамәдә белдерелә.

Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органының булган сораштыру үткәру инициативасы әлеге орган тарафыннан Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге Советына сораштыру уздыру турында үтенечнамәдә белдерелә.

5.3. Сораштыру үткәру турындагы үтенечнамәдә түбәндәгеләр күрсәтелә:

- сораштыру үткәруне нигезләү;

- сораштыру өчен чыгарыла торган сорауның (сорауларның) тәкъдим ителә торган формулировкалары;

- сораштыру территориясе;

- сораштыру үткәрунең фаразланган датасы һәм аның тере.

5.4. Гражданнары сораштыру билгеләү турында карап Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге Советы тарафыннан кабул ителә. Гражданнары сораштыру үткәру өчен "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтын кулланылырга мөмкин.

5.5. Сораштыруны билгеләү турындагы карап сораштыру үткәру турында үтенечнамә алышган көннән соң 30 көннән дә соңга калмыйча һәм аны үткәру

көненә кадәр 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш. Сораштыру билгеләү турында карап кабул ителгәнче Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге Советы белән сораштыруда чыгарыла торган сорауны (сорауларны) сораштыру инициаторы белән килештерү (төгәлләштерү) булырга мөмкин.

5.6. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге Советы сораштыруга чыгарыла торган сорауны (сорауларны) формулировкалау гамәлдәге законнарга, әлеге Нигезләмәгә каршы килсә, сораштыру үткәрүдән баш тартырга хокуклы.

5.7. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге Советының гражданнарны сораштыру билгеләү турында карапында тубәндәгеләр билгеләнә:

- сораштырулар үткәрунең датасы һәм сроклары;
- сораштыру үткәргендә тәкъдим ителә торган (тәкъдим ителгән) сорауның (сораулар) формулировкасы;
- сораштыру үткәрунең методикасы;
- сораштыру кәгазенең (сораштыру исемлегенең) формасы;

-сораштыруда катнашучы Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлегендә яшәүчеләрнең минималь саны;

- гражданнарны сораштыру "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтыннан файдаланып үткәрелгән очракта, сораштыруда катнашучыларны тәңгәлләштерү тәртибе.

5.8. Сораштыруны билгеләү турындагы карап аны үткәрүгә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча мәжбүри басылып чыгарга тиеш.

6. Сораштыру үткәру комиссиясе

6.1. Гражданнарны сораштыру үткәруне сораштыру комиссиясе (алга таба - Комиссия) әзерли һәм уздыра.

6.2. Комиссия, инициаторлар тәкъдимнәре нигезендә сораштыру үткәру территориясенә карап, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге Советы тарафыннан 3 - 9 кеше исәбеннән билгеләнә.

6.3. Комиссия составына Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге Советы, Башкарма комитет вәкилләре, шулай ук сораштыру үткәрелә торган территориянең жәмәгатьчелек вәкилләре мәжбүри кертелә.

6.4. Комиссия аны төзү турында карап кабул ителгәннән соң өченче көннән дә соңга калмыйча чакырыла. Беренче утырышта Комиссия ачык тавыш бирү юлы белән рәис урынбасарын (урынбасарларын) һәм секретарен сайлый, сораштыру участокларын раслый, шулай ук, сораштыру үткәру сораштыру пунктларында уздырылган очракта, мондый пунктларның санын һәм урынын раслый.

Комиссия рәисе Комиссия утырышларын кирәк саен чакырта. Комиссия утырышы, әгәр анда Комиссия әгъзаларының билгеләнгән санының яртысыннан ким булмаган өлеше катнашса, тулы хокуклы дип санала.

Комиссия каарлары утырышта катнашкан комиссия әгъзаларының гади күпчелеге тавышы белән кабул ителә.

Комиссия гражданнарны сораштыру уздыру өчен кирәkle санда эшче төркемнәр булдырырга хокуклы.

6.5. Сораштыру участоклары, Комиссиянең урнашкан урыны һәм гражданнарны сораштыру үткәру пунктларының урнашкан урыны сораштыру үткәру көненә кадәр кимендә 10 көн кала басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш.

6.6. Сораштыру үткәру комиссиясе:

- гражданнарны сораштырганда әлеге Нигезләмәнең үтәлешен оештыра;
- сораштыру үткәру пунктларын жиһазлый;
- сораштыру көгазыләрен яисә сораштыру исемлекләрен әзерләүне тәэмин итә;
- сораштырганда имзалар жыюны оештыра;
- Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлегендә яшәүчеләрнең сораштыруда катнашуын тәэмин итә;
- әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән тәртип нигезендә сораштыруда халыкның тавыш бирүен оештыра;
- Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлегенең жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары, ижтимагый берләшмәләр, массакүләм мәгълүмат чаралары белән хезмәттәшлек итә;
- гражданнарны сораштыру нәтижәләрен билгели;
- гражданнарны сораштыру үткәрүгә бәйле гаризаларны һәм шикаятьләрне карый;
- гамәлдәге законнар һәм әлеге Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлегене Советы тарафыннан сораштыру нәтижәләре рәсми басылып чыкканнан (халыкка житкерелгәннән) соң, Комиссиянең вәкаләтләре туктатыла.

6.8. Комиссия эшчәнлеген матди-техник, оештыру яғыннан тәэмин итү Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлегене Советы аппараты тарафыннан башкарыла.

7. Сораштыру участоклары. Сораштыруда катнашучылар исемлекләре

7.1. Сораштыру участогы - Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге территориясендә гражданнарны сораштыру алып барыла торган сораштыру үткәру комиссиясе билгеләгән территория.

Сораштыру территориисе бердәм сораштыру участогы төзөргә мөмкин.

Сораштыру участокларында тавыш бирү өчен маҳсус жиһазландырылган урыннар булырга тиеш. Участокларда тавыш бирүне сораштыру участокларына юнәлдерелгән, Комиссия әгъзаларының берсе житәкләгән Комиссия әгъзалары тәэмин итә.

7.2. Сораштыруда катнашучылар исемлегенә сайлау хокукуна ия муниципаль берәмлек халкы кертелә. Исемлектә сораштыруда катнашучының фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган елы (18 яштә булса - ёстәмә рәвештә көн һәм ай) һәм яшәү урынының адресы курсәтелә. Сораштыру уздыру буенча тәгаен участокта яшәүчене катнашучылар исемлегенә керту өчен аның яшәү урыны әлеге участок территориясендә булу факты нигез булып тора. Һәр кеше сораштыруда катнашучылар исемлегенә бары тик сораштыру үткәру буенча бер генә участокка кертелә. Сораштыруда катнашучылар исемлеге ике нәсхәдә төzelә һәм исемлекнә төзегән комиссия рәисе һәм секретаре тарафыннан имзалана.

Әлеге Нигезләмә нигезендә сораштыруда катнашу хокуку булган кешеләр исемлегенә ёстәмә кертелү теләсә кайсы вакытта, шул исәптән сораштыру үткәрелгән көнне дә рәхсәт ителә.

Сораштыруда катнашу хокукуна ия кешеләр исемлекләренә үзгәрешләр керту тавышларны санау башланганнан соң тыела.

Сораштыруда катнашучылар исемлеге сораштыру үткәрүгә кадәр 3 көннән дә соңга калмыйча төzelә.

8. Сораштыру кәгазе

8.1. Сораштыру кәгазендә сорау (сораулар) буенча үткөрелгөн сорауның төгөл қабатланган тексты була һәм тавыш бирүченең "Әйе" яки "Юк" сүзләре белән ихтияр белдерү варианtlары күрсәтелә, алар астында буш квадратлар урнаштырыла.

Сораштыруга берничә сорау чыгарылганда, алар бер сораштыру кәгазенә кертелә, эзлекле рәвештә номерлана һәм бер-берсеннән горизонталь сызыклар белән аерыла. Сораштыруга чыгарылган норматив хокукий акт проектының нинди дә булса статьяның яисә нинди дә булса пунктның алтернатив редакцияләре шулай ук эзлекле рәвештә номерлана.

Исемле тавыш бири өчен кулланыла торган сораштыру кәгазендә тавыш бирүчеләр турында белешмәләр керту өчен буш урын булырга тиеш.

Сораштыру кәгазендә аны тутыру тәртибе турында аңлатма бирелә. Битнең өске уң почмагында Комиссия рәисе һәм секретаре имзалары куела.

9. Сораштыру исемлеге

9.1. Сораштыру исемлеге исемле тавыш биргәндә кулланыла һәм графаларына сораштыруда катнашучыларның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган көне, яшәү урыны турындагы белешмәләр кертелгән таблицадан гыйбарәт. Әлеге графаның уң яғында, сораштыруда чыгарыла торган (чыгарылган) сорау тексты астында, тавыш бирүченең "Әйе" яки "Юк" сүзләре белән җавап варианtlары күрсәтелә һәм тавыш бирудә катнашучылар имзалары өчен урын кала.

Сораштыруга берничә сорау чыгарганды, алар сораштыру исемлегендә эзлекле рәвештә урнаша.

9.2. Сораштыру исемлегенең һәр битенә Комиссия рәисе һәм секретаре имза сала.

10. Сораштыруны үткөрү тәртибе

10.1. Сораштыру Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге Советы гражданнары сораштыру билгеләү турындагы каарда билгеләгән көндә (яисә көннәрдә) үткөрелә.

10.2. Сораштыру үткөрү пунктларында гражданнары сораштыру жирле вакыт буенча иртәнгө сигездән кичке сөгать алтыга кадәр башкарыла.

11. Сораштыру үткәргәндә яшерен тавыш бири үткөрү тәртибе

11.1. Яшерен тавыш бири яшерен тавыш бири урыннары өчен махсус жиһазландырылган һәм тавыш бири вакытына мәһер сугылган тартмалар урнаштырылган сораштыру уздыру пунктларында үткөрелә.

11.2. Сораштыру кәгазе сораштыруда катнашучылар исемлеге буенча тавыш биручегә Комиссия әгъзалары тарафыннан бирелә. Сораштыру кәгазен алганды, тавыш бириче паспортын яисә шәхесен һәм яшәү урынын раслаган башка документны күрсәтә һәм сораштыруда катнашучылар исемлегендә үз фамилиясе түркисында имза куя. Сораштыруда катнашучылар исемлегендә паспорт мәгълүматларын тутыру таләп ителми.

11.3. Әгәр тавыш бирүченең сораштыру кәгазен алганды мөстәкыйль рәвештә имза кую мөмкинлеге булмаса, ул, Комиссия әгъзаларыннан тыш, башка зат ярдәменнән файдаланырга хокуклы.

Сораштыруда катнашучыга ярдәм итүче зат "Сораштыру кәгазен алу турында сораштыруда катнашучының имzasы" графасында үз фамилиясен күрсәтә.

11.4. Сораштыру кәгазе башка затлар булу рөхсәт ителмәгән махсус

жиназландырылган урында (кабинада яисә бұлмәләрдә) тутырыла һәм тавыш бири тартмасына салына.

Тавыш биргәндә сораштыруда катнашучы "Әйе" яки "Юк" сүзе астындағы квадратка теләсә нинди тамга күй.

Комиссия әгъзалары сораштыру серен саклыйлар.

Сораштыру көгазен тутырганда хата ясадым дип санаган кеше, бозылғаны урынына яңа сораштыру көгазе бириңе үтенеп, сораштыру көгазен биргән Комиссия әгъзасына мәрәжәттегі итәрәк хокуклы.

Комиссия әгъзасы тавыш бириүчегә яңа сораштыру көгазе бири, шул ук вакытта сораштыруда катнашучылар исемлегендә әлеге катнашучының фамилиясе турысында тиешле тамга ясый. Бозылған сораштыру көгазе юкка чыгарыла, бу хакта Комиссия әгъзалары тиешле акт төзи.

Тутырылған сораштыру көгазыләре тавыш бириүчеләр тарафынан Комиссия әгъзалары күз уңында булырга тиешле тартмага төшерелә.

Тартмалар саны Комиссия тарафынан билгеләнә. Тавыш бири өчен күчерелмә тартмалар кулланып тавыш бириңе уздыру мәсьәләсөн Комиссия мәстәкыйль хәл итә.

11.5. Комиссия әгъзасы сораштыру серен боза яки сораштыруда катнашучыларның ихтияр белдерүенә йогынты ясарға тырыша икән, ул шунда ук аның эшендә катнашудан читләштерелә. Читләштеру турында карар әлеге участокта Комиссиянең эшчәнлеген житәкләүче әгъза тарафынан тиешле беркетмә төзеп һәм участокта сораштыру уздыручи Комиссиянең барлық әгъзаларының имзалары куелып кабул ителә.

12. Сораштыру үткәргендә исемле тавыш бири уздыру тәртибе

12.1. Исемле тавыш бири сораштыру уздыру пунктларында да, гражданнарның яшәү урыны буенча да үткәрелергә мәмкин.

12.2. Исемле тавыш бири сораштыру көгазыләре буенча да, шулай ук сораштыру исемлекләре буенча да үткәрелергә мәмкин.

12.3. Сораштыру исемлекләре буенча тавыш биргәндә, катнашучы паспорт яисә шәхесне һәм яшәү урынын таныкلىк торған башка документ курсате, исемлектә үз фамилиясе турысында ихтиярына туры килә торған графада теләсә нинди тамга күй һәм имза сала.

12.4. Сораштыру көгазыләре буенча исемле тавыш биргәндә, тавыш бириүче сораштыру көгазенә үзенең фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, адресын язып күя, "Әйе" яки "Юк" сүзләре астындағы квадратта үз ихтияры нигезендә теләсә нинди тамга күй һәм шунда ук кул күя.

Тавыш бириүченең үтенече буенча сораштыруда катнашучы турында мәгълүматны сораштыру көгазенә Комиссия әгъзасы көртергә мәмкин, ләкин тавыш бириүче тиешле квадратка тамгасын үзе күя һәм имза сала.

12.5. Сораштыру үткәрү сробы дәвамында көн азагында, тутырылған сораштыру көгазыләре сораштыру үткәрүче затлар тарафынан Комиссиягә тапшырыла.

12.6. Сораштыру көгазе буенча тавыш бири нәтижәләре Комиссия әгъзалары тарафынан сораштыру исемлегенә күчерелә, ул сораштыру нәтижәләрен билгеләү өчен төп документ булып тора.

13. Сораштыру үткәргендә ачык тавыш бири уздыру тәртибе

13.1. Комиссия, сораштыруда катнашучы халық саны 1000 кешедән артмаса, сораштыруға чыгарылған (чыгарыла торған) сорау (мәсьәләләр) буенча тавыш бириңе уздыру өчен сораштыруда катнашучылар жыелышын уздырырга хокуклы. Жыелышта катнашучыларны теркәү сораштыруда катнашучылар исемлеге буенча

уздырыла. Жыелышны ким дигендө өч кеше булган Комиссия вәкилләре ача һәм алып бара. Жыелышта кызыксынучы якларның сораштыруга чыгарылган (чыгарыла торган) мәсьәлә буенча чыгышлары, аларның гражданнарның сорауларына жаваплары рөхсәт ителә, әмма фикер алышу үткәрелми.

13.2. Жыелышта һәр мәсьәлә буенча аерым "Әйе" һәм аерым "Юк" тавыш бири үткәрелә. Тавыш бирудә исемлеккә кертелгән һәм жыелышта теркәлгән сораштыруда катнашучылар гына катнаша. Тавыш бири нәтижәләре беркетмәгә кертелә, ул жыелышта катнашкан барлық Комиссия әгъзалары тарафыннан имзалана.

13.3. Жыелыш сораштыруда катнашучылар исемлегенә кертелгән халыкның 25 проценттан артығы катнашканда тулы хокуклы була.

14. Сораштыру нәтижәләрен билгеләү

14.1. Сораштыру үткәрелгәннән соң Комиссия сораштыру участоклары буенча тавыш бири нәтижәләрен саный һәм сораштыру йомгаклары турында каарны сораштыру йомгаклары турында беркетмә белән рәсмиләштерә, анда тубәндәге белешмәләр бирелә:

- беркетмәне тәзу датасы;
- сораштыру уздыру сроклары: башлану һәм тәмамлану даталары;
- сораштыру үткәрү участогы адресы;
- сораштыру территориясе (әгәр сораштыру шәһәр территориясе өлеменән үткәрелсә, һичшикsez микрорайоннарның, урамнарның, йорт номерларының исемнәре күрсәтелә);
- сораштыру үткәргәндә тәкъдим ителә торган (тәкъдим ителгән) сорауның (сораулар) формулировкасы;
- сораштыруда катнашу исемлегенә кертелгән гражданнарның гомуми саны;
- сораштыруда катнашкан гражданнар саны;
- сораштыруны узган яисә узмаган дип тану;
- сораштыру гамәлдә яисә гамәлдә түгел дип тану;
- сораштыру исемлегендә дөрес түгел дип танылган язмалар саны яисә дөрес түгел дип танылган сораштыру кәгазыләре саны;
- сораштыруда чыгарылган сорауга "Әйе" дип бирелгән тавышлар саны;
- сораштыруда чыгарылган сорауга "Юк" дип бирелгән тавышлар саны;
- Сораштыру нәтижәләре (сорау, ача жавап биргәндә тавыш бирудә катнашкан сораштыруда катнашучыларның яртысыннан күбрәге тавыш бирсә, хупланган дип санала).

14.2. Әгәр сораштыру берничә мәсьәлә буенча үткәрелгән булса, тавышларны санау һәм беркетмә тәзу һәр мәсьәлә буенча аерым башкарыла.

14.3. Сораштыру кәгазендәге язмалар тубәндәге очракларда дөрес түгел дип санала:

- сораштыруда катнашучыларның фикерен дөрес билгеләү мәмкин булмаганда;

- язмада тавыш биручे туринда мәгълүмат яисә аның имzasы булмаганда;
- кабатлана торган язмалар булганды.

Сораштыру кәгазыләре дөрес түгел дип таныла:

- билгеләнгән үрнәктәгечә булмаганда,

- Комиссия әгъзаларының билгеләре булмаганда,

- алар буенча сораштыруда катнашучыларның фикерен дөрес билгеләү мәмкин булмаганда.

14.4. Әгәр сораштыруда катнашкан кешеләр саны Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл җирлеге Советы карары белән муниципаль берәмлектә яшәүчеләрнең билгеләнгән сораштыруда катнашачак

минималь саныннан кимрәк булса, Комиссия сораштыруны узмаган дип таный.

14.5. Түбәндәге очракларда Комиссия сораштыру нәтижәләрен дөрес түгел дип таный:

- сораштыру үткәргендә жибәрелгән хокук бозулар гражданнарың ихтыяр белдерү нәтижәләрен дөрес билгеләргә мөмкинлек бирмәгәндә;

- сораштыру исемлегендә дөрес дип танылган язмалар саны сораштыруда катнашкан гражданнар санының 80 проценттан кимрәген тәшкил иткәндә;

- дөрес дип танылган сораштыру кәгазьләре саны сораштыруда катнашкан гражданнар санының 80 проценттан кимрәген тәшкил иткәндә.

14.6. Сораштыру нәтижәләре турындагы беркетмә 2 несхәдә төzelә һәм Комиссиянең барлық әгъзалары тарафыннан имзалана. Беркетмәгә имза салган вакытта Комиссиянең кайбер әгъзалары булмаган очракта, беркетмәдә аларның булмау сәбәпләрен күрсәтеп, язма ясала.

Комиссия әгъзасы беркетмә белән тулаем яисә аның аерым нигезләмәләре белән ризалашмаса, үз фикерен беркетмәгә күшымта итеп бирелә торган язма рәвешендә бәян итәргә хокуклы, бу хакта беркетмәдә тиешле язма ясала. Беркетмә, әгәр ул Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге Советы каарында билгеләнгән сораштыру комиссиясе әгъзаларының күпчелеге тарафыннан имзаланган булса, гамәлдә була.

Беркетмәгә имза салу көне булып Комиссия әгъзалары тарафыннан сораштыру нәтижәләрен билгеләгән көн тора.

14.7. Беркетмәнең беренче несхәсе Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге Советына сораштыру кәгазьләре яисә сораштыру исемлекләре белән бергә жибәрелә, беркетмәнең икенче несхәсе сораштыру үткәру инициаторына жибәрелә.

Беркетмәнең беренче несхәсенә Комиссиягә кергән язма шикаятьләр, гаризалар һәм алар буенча кабул ителгән каарлар теркәлә. Шикаятьләрнен, гаризаларның һәм алар буенча кабул ителгән каарларның таныкланган күчермәләре беркетмәнең икенче несхәсенә теркәлә.

Беренче несхәнең күчермәләре массакүләм мәгълүмат чарапарына, жирле иҗтимагый берләшмәләргә һәм территориаль иҗтимагый үзидарә органнарына тапшырылырга мөмкин.

14.8. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлеге комиссиясе һәм Советы тутырылган сораштыру кәгазьләренең һәм сораштыру исемлекләренең һәм сораштыру уздыру документларының кагылгысызлыгын һәм сакланышын тәэммин итәләр.

15. Сораштыру нәтижәләре

15.1. Сораштыру нәтижәләре аларны билгеләгән көннән соң 10 көннән дә соңга калмыйча бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш.

15.2. Сораштыру барышында ачыкланган халык фикере тәкъдим итү характеристында. Сораштыру нәтижәләре Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл жирлегенең жирле үзидарә органнары һәм жирле үзидарәнең вазыйфаи затлары, шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары каарлар кабул иткәндә һичшикsez карапырга һәм исәлкә алынырга тиеш.

15.3. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары сораштыру нәтижәләренә каршы килә торган каарлар кабул иткән очракта, күрсәтелгән органнар тиешле каар кабул ителгәннән соң 10 көн эчендә әлеге мәгълүматны бастырып чыгару (халыкка житкерү) юлы белән мондый каар кабул итү сәбәпләрен халыкка житкерергә тиеш.

16. Сораштыру материалларын саклау

16.1. Сораштыру материаллары Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл җирлеге Советында Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл җирлеге Советы депутатларының вәкаләтләре вакыты ахырына кадәр саклана, аннары муниципаль архивка саклауга җибәрелә.

16.2. Күрсәтелгән материалларны саклау срокы Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кишет авыл җирлеге Советы тарафыннан билгеләнә, әмма 1 елдан да ким була алмый.

17. Сораштыру үткәрүне финанслар белән тәэммин итү

17.1. Гражданнарны сораштыру өзөрләүгә hәм үткәрүгә бәйле чараларны финанслау түбәндәгә акчалар хисабына гамәлгә ашырыла:

- жирле үзидарә органнары яки муниципаль берәмлек халкы инициативасы буенча сораштыру уздырганда -жирле бюджет;
- Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары инициативасы белән сораштыру уздырганда - Татарстан Республикасы бюджеты.

18. Сораштыруда катнашуга гражданнарның хокукларын бозган өчен җаваплылык

18.1. Көч куллану, сатып алу, янау, документлар ясау юлы белән яисә Россия Федерациясе гражданы тарафыннан сораштыруда катнашу хокукын ирекле гамәлгә ашыруга комачаулый торган башка ысул белән яисә комиссия эшнә яки комиссия өгъзалары эшнә каршылык тудырган затлар гамәлдәгә законнар нигезендә җаваплылык тоталар.